

Рецензія

доктора економічних наук, професора

Кудріної Ольги Юріївни

на дисертацію Керезваса Івана Анатолійовича на тему
«Управління інноваційним розвитком підприємств регіону
з урахуванням їх промислових ризиків», подану на здобуття
ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка

Актуальність теми наукового дослідження. Формування інноваційної моделі розвитку підприємств залишається одним із складних завдань через високий ступінь ризиків, які її характеризують. Але підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняних суб'єктів господарювання на ринках наразі можливе тільки за умов використання нових технологій, упровадження сучасного устаткування, виробництва нової або удосконаленої продукції тощо. Відтак, проблематика управління інноваційним розвитком підприємств з урахуванням їх промислових ризиків є надзвичайно актуальною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, темами, планами. Дисертаційну роботу Керезваса І. А. виконано відповідно до плану наукових досліджень Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. При виконанні теми «Інноваційні стратегії управління бізнес-процесами суб'єктів підприємництва» (номер державної реєстрації 0121U109191) автором розроблено комплексну модель для подолання незбалансованості та підвищення результативності інновацій, що впроваджуються.

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації. Результати аналізу дисертаційної роботи дозволяють стверджувати, що дослідження Керезваса І. А. є системним, цілісним і комплексним.

Автором запропоновано в процесі управління ризиками виокремлювати новий елемент – ризико-орієнтовану культуру, який також необхідно враховувати при оцінюванні ефективності діяльності підприємств регіону.

В роботі удосконалено науково-методичний підхід до виділення стадій інноваційної діяльності, які враховують подвійну природу інноваційних змін як імпульсу якісного розвитку системи та джерела виникнення збурень і зростання ентропії, що активізує інноваційну діяльність та дестабілізує стійкість інноваційного розвитку, що долається у процесі управління.

Автор удосконалив модель інноваційних промислових ризиків господарської системи, яка містить регулятор інноваційної діяльності (зміна стану функціональної живучості), що дозволить реалізувати новий підхід в управлінні інноваційною діяльністю на основі узгодженого та збалансованого інноваційного розвитку виробничого потенціалу.

У дисертації набув подальшого розвитку стратегічний підхід до управління ризиками, в якому визначено місце та роль ризик-менеджменту в загальній системі управління на підприємствах регіону та виділено нові елементи, що вплине на реалізацію стратегії та досягнення цілей підприємства.

Автор поглибив методологію дослідження інноваційної діяльності господарських систем в частині реалізації системно-синергетичного підходу та доповнення структурними аспектами на основі концепції управління інноваційними промисловими ризиками, що дозволило виявити особливості управління інноваційною діяльністю (збалансованість та узгодженість управлінських впливів у системі, інноваційність до динаміки зовнішнього середовища, що прискорюється, адресний характер управлінських заходів, унікальність, що враховує внутрішній стан конкретного підприємства регіону).

В роботі набула подальшого розвитку адаптивна модель управління інноваційними промисловими ризиками, основу якої складає багатоваріантність розвитку подій, що дозволяє адаптувати її під особливості інноваційної діяльності різних підприємств регіону.

Автор доповнив аналітичний підхід до оцінювання інноваційних проектів визначенням шкоди від уповільнення чи призупинення інноваційної

діяльності в умовах настання збурювальних дій, що дозволить підвищити ефективність управління інноваційними промисловими ризиками підприємств регіону.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, опублікованих працях. Наукові положення, висновки і рекомендації, представлені у дисертаційній роботі, є обґрунтованими і доведеними. Методологічним базисом дисертації є фундаментальні положення економічної науки, інноваційного менеджменту, теорії інноваційного розвитку, наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем інновацій. Для досягнення поставленої мети у роботі використано методи наукової абстракції, аналізу, синтезу, систематизації, узагальнення та інші.

Результати дисертаційного дослідження оприлюднювались на науково-практичних конференціях, зокрема на: Всеукраїнській науково-практичній конференції «Цілі сталого розвитку: проблеми та можливості досягнення в Україні і світі» (м. Київ, 2022 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону» (м. Київ, 2023 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Пріоритети розвитку фінансів, менеджменту та маркетингу: традиції, моделі, перспективи» (м. Київ, 2023 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 2023 р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем» (м. Кропивницький, 2023 р.).

Значення для науки і практики отриманих результатів. Обґрунтовані у дисертаційній роботі Керезваса І. А. положення дозволяють розв'язувати актуальне наукове завдання поглиблення теоретичних засад інноваційного розвитку, розробки науково-методичних положень і практичних рекомендацій щодо управління промисловими ризиками при інноваційному розвитку підприємств регіону.

Результати дисертаційної роботи використано у практичній діяльності ТОВ «Торговий Дім «Р-Трейд»; ПВП «Союзеренгоремонт», ТОВ «Старвей Груп», а також у навчальному процесі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка Міністерства освіти і науки України при викладанні дисциплін «Стратегічний інноваційний облік, контроль і аналіз», «Економіка та організація інноваційної діяльності», «Сталий розвиток».

Оцінка змісту та завершеності дисертації. Зміст роботи є логічними, послідовним і завершеним, наукові положення і висновки – обґрунтованими і достовірними. У вступі до роботи визначені мета, завдання, предмет, об'єкт, конкретизовано методологічний апарат дослідження, які узгоджені зі структурою та висновками роботи. Висновки є вмотивованими, ґрунтуються на результатах, викладених послідовно в трьох розділах дисертаційної роботи. Означене засвідчує той факт, що мета дослідження досягнута. Дисертація Керезваса І. А. є завершеною науковою працею.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. У цілому позитивно оцінюючи здобутки дисертанта, доцільно висловити окремі зауваження і побажання:

1. У п. 1.2 роботи представлено аналіз сутності поняття «ризик», але відповідно до теми дослідження бажано було б також навести авторське розуміння поняття «промисловий ризик».

2. У п. 3.3 дисертації «Оцінка ефективності управління ризиками інноваційного розвитку підприємств регіону» бажано було б представити фактичні розрахунки економічної ефективності управління інноваційними промисловими ризиками за формулою (3.8).

3. Зауваження до оформлення роботи: проставлені у змісті номери сторінок не співпадають з фактичним розміщенням інформації в роботі; в тексті наявні технічні помилки (наприклад, у табл. 3.7. на стор.182 «Величина запобігання повного збитки, в рік в грн» та інші).

Повнота викладення матеріалу дисертації в наукових публікаціях. Основні результати дослідження опубліковані в 12 наукових працях, серед

яких 6 статей – у наукових фахових виданнях, 1 стаття – у виданні, що індексується в наукометричних базах Scopus та Web of Science, 5 публікацій – у матеріалах наукових конференцій. Аналіз наукових робіт здобувача свідчить, що представлені роботи повною мірою відображають основні положення та висновки дослідження.

Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам. Дисертація Керезваса І. А. є актуальним, самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке має теоретичне і практичне значення.

Результати дисертаційного дослідження засвідчили успішність вирішення поставлених завдань, основні положення дисертації мають наукову новизну і пройшли достатню апробацію. Зміст роботи повністю відповідає спеціальності 051 Економіка. Викладене вище дозволяє зробити висновок про те, що дисертація Керезваса Івана Анатолійовича на тему «Управління інноваційним розвитком підприємств регіону з урахуванням їх промислових ризиків» є самостійним завершеним дослідженням, що відповідає чинним вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Керезвас Іван Анатолійович заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Рецензент: проректор з науково-педагогічної (наукової) роботи
Сумського державного педагогічного
університету імені А. С. Макаренка,
доктор економічних наук, професор

Ольга КУДРИНА

